

101

НЕЩА, КОИТО БИ ТРЯБВАЛО ДА ЗНАЕШ ЗА

ДИНОЗАВРИТЕ

Dirección editorial: M.ª Jesús Díaz
Diseño: Estelle Talavera
Textos: Niko Domínguez
Revisión: Equipo Susaeta
Ilustraciones: F. Valiente / Equipo Susaeta

© SUSAETA EDICIONES, S.A. – Obra colectiva
C/ Campezo, 13 – 28022 Madrid
Tel.: 91 3009100 – 91 3009118
www.susaeta.com

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

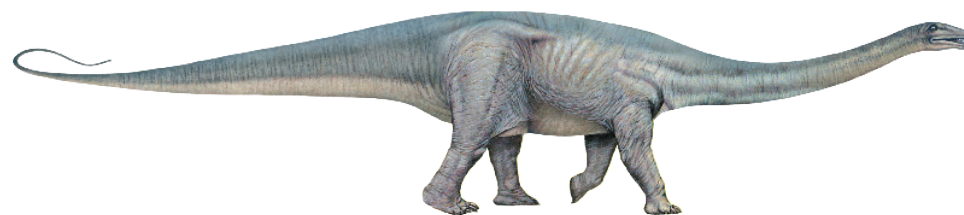
© Мариана Китипова, превод, 2019

ISBN 978-619-01-0426-1

D.L.: M-5941-MMXV

101

НЕЩА, КОИТО БИ ТРЯБВАЛО ДА ЗНАЕШ ЗА ДИНОЗАВРИТЕ

101 НЕЩА, КОИТО БИ ТРЯБВАЛО ДА ЗНАЕШ ЗА ДИНОЗАВРИТЕ

Испанска, първо издание

Превод **Мариана Китипова**
Коректор **Павлина Върбанова**
Компютърна обработка **Румяна Дамянлиева**

Издателство **Изток-Запад**

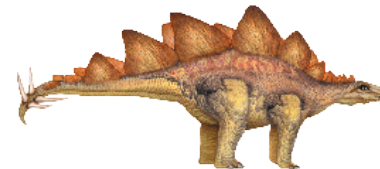
Централен офис и редакция
София 1000, ул. „Стара планина“ №5
тел.: 02/946 35 21
e-mail: iztok.zapadbg@gmail.com
iztok_zapad@abv.bg

За поръчки и доставки
тел.: 0888 465 635, 0887 550 859
e-mail: order@iztok-zapad.eu
office@iztok-zapad.eu

www.iztok-zapad.eu

Съдържание

Удивителен животински вид	6
Преддверието на динозаврите	8
Първите динозаври	12
Завоеватели по земя и въздух	16
Ерата на гигантите	20
Моретата на юра	24
Динозаври в небето	28
Ловци и плячка	30
Размножаване	34
Чудноватите „патешки човки“	36
Великата ера на динозаврите	40
Голямото огнено кълбо	44
След динозаврите	46

Удивителен животински вид

1 Знаеш ли колко време динозаврите са живели на земята? Населявали са я в продължение на цели 180 милиона години!

През този период динозаврите имали време да еволюират в най-различни форми и затова съществувало огромно разнообразие. Имало е големи колкото сгради и малки колкото зайци. Някои вървели на задните си крака, а други използвали четирите. Имало е месоядни, тревопасни, с пера, люспи, клюнове, рога, лапи с нокти, крила... Единственото общо помежду им е, че всички са снасяли яйца, повечето са имали три пръста на краката си, почти всички били с корава и люспеста кожа и голямата част от тях били сухоzemни животни.

2 Смята се, че е имало над 1500 вида динозаври.

До наши дни са описани около 700 вида, но едва половината се основават върху цялостни образци. Според тазобедрената структура динозаврите се класифицират на гущеротазови и птицетазови.

Преддверието на динозаврите

3 През пермския период моретата се отдръпнали и по-плитките езера пресъхнали.

Така се открили просторни области суша. Образували се както пустини, така и големи гори от иглолистни дървета, а някои животни, като влечугите, започнали да се установяват окончателно на сушата.

МИЛЕРЕТА било влечуго, подобно на голям гущер. Било дълго 60 см и вероятно насекомоядно.

4 Бозайникоподобните влечуги се разпространили най-много и в края на пермския период властвали на сушата.

Пеликозаврите били най-разпространените животни, като диметродонът е едно от най-характерните. Бил доминиращ хищник, приличал на гущер и имал гръбначна перка във формата на платно, чрез която регулирал температурата си.

ДИМЕТРОДОНЪТ въпреки безобидния си вид бил кръвожаден хищник. Бил дълъг 2 м и едно от първите влечуги с гребен.

5 Архозаврите се разпръснали из цялата планета.

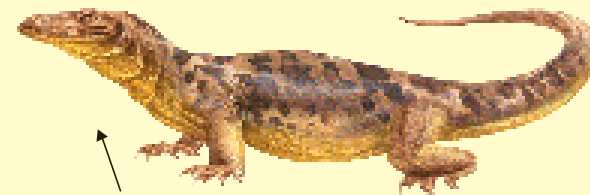
Тези влечуги били преки предшественици на динозаврите и птерозаврите, но също и на животни, които живеят и днес, като птиците и крокодилите.

7 Протерозухусът много приличал на днешните крокодили

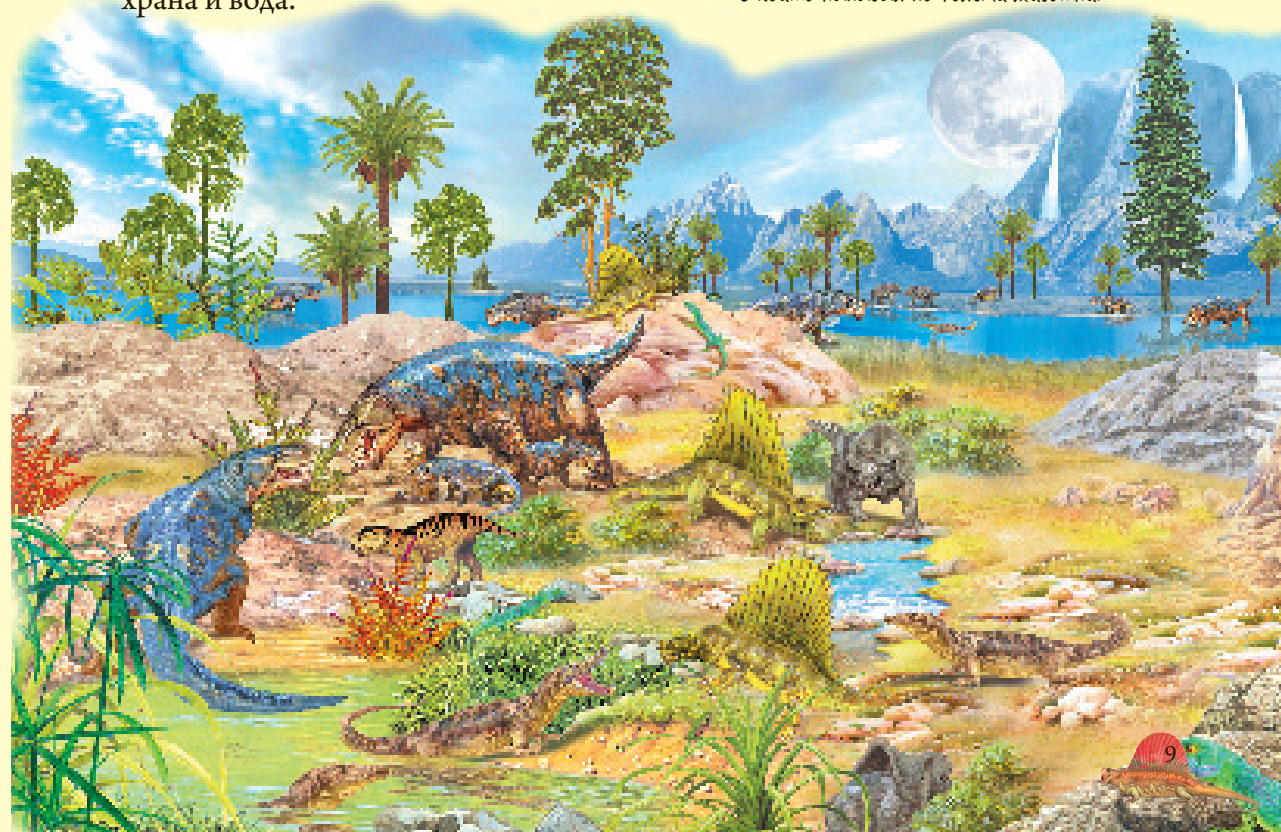
Смята се, че прекарвал сухия сезон в летаргия, без да приема храна и вода.

6 Перм бил последният период от палеозойската ера.

Палеозойската ера започнала преди 570 милиона години и продължила до преди 246 милиона години. В началото ѝ нито едно живо същество не живеело извън водата, нито дори растенията. В края на тази ера влечугите властвали на планетата и предстояло първите динозаври да се появят.

ПРОТЕРОЗУХУСЪТ имал силни челюсти, с които нападал по-големи животни.

8 Горгонопсидите били доминиращите месоядни през късния перм.

Имали няколко дълги кучешки зъба с формата на сабя и много силни резци.

ЗНАЕШ ЛИ, ЧЕ...

Научната общност е установила, че птиците, а не влечугите, са най-близките родственици на динозаврите.

9 Парейазавърът имал крака, подобни на тези на слоновете.

Бил типично тревопасно животно от зоните с ниска растителност. Мощните му крака се издавали странично, като на влечугите. Зъбите му били с назъбени краища, за да разкъсва по-добре растителните фибри. Имал е зъби дори на небцето!

10 Периодът перм дължи името си на Перм, бивша губерния в Русия.

Районът бил разположен до планината Урал, където са направени много открития, свързани с този период.

ПАРЕЙАЗАВЪРЪТ въпреки големината си бил доста кротко тревопасно.

Гърбът му бил защитен с костни плочки, намиращи се в кожата му.

11 През този период някои амфибии еволюирали и се превърнали във влечуги.

Яйцата им станали амниотични (с черупка) и това ги освободило от зависимостта от водна среда за размножаването.

ДИИКТОДОНЪТ имал човка и два големи извити кучешки зъба от двете страни.

13 Дииктодонът бил тревопасно животно с размерите на вълк.

Живеел близо до пустините и строил леговища, за да се предпази от високите температури и от хищниците.